

for en åndelig og moralsk opprustning

Ikke heseblesende bøttebærer

Massemedia avspeiler daglig et virvar av moralske problemer: "Debatt om gen-etikk." "Økokrim-team opprettet." "Miljøkrim i kø." "Narkotika vinner terreng." "Rasehat." "Kvinnens krisesenter må utvides." "Barneporno sprer seg." Listen er lenger og griper inn i alle menneskelige sammenhenger.

● *La prøver samfunnet å møte de stadig voksende utfordringene på problemområde etter problemområde. Hvert område får tildelt sine eksperter, utnevnt sine konsulenter, oppnevnt sine komitéer og bevilget sine budsjetter.*

Det er som et rotskyt tre. Vi prøver febrilsk å reparere skaden ved å fikse på frukt etter frukt. Vi klarer bare ikke å holde tritt. Flere og flere eksperter kreves, budsjetter heves og heves - altfor ofte forgjeves. Når individ og samfunn planter røtter i materialismens ørken, der vekstbegrepet er knyttet til ting, penger og status og ikke til ånd og moral - høstes det deretter.

Påstanden er ikke original. Profeten, eller la oss kalle ham "samfunnsviteren" Jeremias, gjorde det klart for noen tusen år siden at "mennesket som har sin tillit til Herren, er lik et tre som er plantet ved vann... Det har alltid grønne blad, og holder ikke opp å bære frukt."

● *Med røtter i en åndelig og moralsk kraftkilde kan vi handle rett med jordklodens materielle goder. Vår menneskelige intelligens blir for ofte redskap for dumheten når vi mangler kjærlighetens innsikt og visdommens oversikt - og når vi mister viljen og evnen til å se sammenhengene mellom årsak og virkning, røtter og frukt.*

Moralsk opprustning er ikke en heseblesende bøttebærende redningsmanøver, som hist og pist vil plukke bort umoral. Gud hjelpe oss! Det er en kamp for at individ og samfunn skal ha røtter i en ren, klar og livgivende kilde, hvor den åndskraft finnes som overvinner egoisme, skaper kreativ tenkning for vår neste og inspirerer til ansvar for helheten.

En kilde hvis kraft omformer motiver, forandrer miljøer og gir næring til en livsform som vil resultere i muntre avisoverskrifter.

Djilas: Grip sjansen!

Milovan Djilas, Jugoslavias legendariske leder og systemkritiker, kom endelig på besøk til Norge. Han skulle ha vært her allerede i 1954. Men han ble den gang fratatt alle sine til-litsverv på grunn av sin kritikk og forhindret fra å komme. Han kom nå sammen med sin kone Stephanie, som også deltok aktivt i partisanhæren under den andre verdenskrig.

Som medlem av kommunistpartiets politbyrå og president i den jugoslaviske nasjonalforsamlingen, begynte Djilas allerede tidlig i 50-årene å reagere mot de privilegier partilederne skaffet seg. Samtidig økte hans skepsis overfor selve ideologien som partiet bygget på. Resultatet ble boka "Den nye klasse" (1957), som ble en verdenssensasjon. Men Djilas selv måtte betale med fem år i jugoslaviske fengsler. Bare noen måneder etter løslatelsen fikk han en ny fengselstraff på fire år for boka "Samtaler med Stalin".

Under sitt Norgesbesøk møtte han blant annet en gruppe unge mennesker i MRAs hus i Oslo. Han ble spurt hva som gav ham mot til å synge ut når han visste at det kunne koste ham både friheten og livet. "Noe inne i meg tvang meg til å fortsette," svarte han. "Jeg tror ikke ambisjonene spilte noen vesentlig rolle. Til dels var det vel samvittigheten. Jeg hadde virkelig tro på kommunismen og reagerte mot misbruket av den."

I et intervju med Aftenposten sa Djilas: "Jeg har hatt mine svakheter, og har begått feil. Men jeg har handlet i overensstemmelse med min overbevisning. Personlig har jeg i liten grad forandret meg, men ideene mine forandret seg med tiden fra å være revolusjonære til å bli demokratiske... Alt i alt er jeg tilfreds. Jeg har valgt min skjebne."

På et møte i Arbeiderpartiets sentralstyre ble han varmt hyllet for sin innsats. Gro Harlem Brundtland sa i sin tale bl.a.: "Du var en del av det politiske lederskapet. Vi så etterhvert på deg som et menneske med ekstra sterk integritetsfølelse og samvittighet. Lønnen for din frittalenhet var anklager og fengsel."

Idag, 30 år senere, har Djilas' tenkning økende aktualitet i Øst-Europa. "Den nye klasse" og "Samtaler med Stalin" blir nå utgitt både i Polen og Ungarn. Selv om det kan komme tilbakeslag, vil utviklingen med reformer i Øst-Europa ikke stoppe, mener han. Den demokratiske bevisstheten i folket er blitt for sterk. Han ba Vesten ha en åpen og kritisk, men ikke negativ holdning til forand-ringsprosessen i Øst-Europa. Han legger merke til at interessen for den skandinaviske samfunnsmodellen er økende blant reformkommunistene. "Dere er ikke så mange i Skandinavia," sa han, "men hvis dere griper sjansen, kan dere påvirke utviklingen."

Politi og minoriteter

Oppriktig dialog - den beste og raskeste problemløseren i et flerkulturelt samfunn.

Det var en av konklusjonene på et seminar om storbyproblemer i Newcastle 12. - 17. mai. Det ble holdt i samarbeid mellom politi, lokale myndigheter, samarbeidsråd for etniske minoriteter og Moralsk Opprustning. Politiavd.sjef John Broughton, som besøkte Norge i april, var en av de hovedansvarlige for arrangementet. Seminaret kom istand på forespørsel fra prefekt Bernhard Gauthier, ansatt i det franske innenriksdepartementet med ansvar for landets politistyrker. Han var på en konferanse i Caux, Sveits, i 1988 blitt meget imponert av det delegasjonen fra Newcastle hadde hadde å fortelle.

Seminaret samlet 50 deltakere fra Frankrike, Holland, Tyskland og åtte storbyer i Storbritannia, i tillegg til mange fra selve Newcastle-området. Justisdepartementet i Norge sendte politiavd.sjef Dag Hagerup Andersen, lærer ved Politiskolen. I det følgende gir den andre norske deltakeren, Knut Dale, noen av sine inntrykk.

Velkomsten var like hjertelig som programmet var tettepakket. Foredrag, diskusjoner, mottakelser på rådhus og kultursentre, og besøk ute i marken. Det var en enestående og lærerik opplevelse å treffe mennesker i deres nærmiljø, studere boligprosjekter for etniske minoriteter, skolesystemer, forebyggende tiltak mot kriminalitet og rasediskriminering.

På en mottakelse i et pakistansk-muslimsk senter var politimesteren og hans kone blant dem som serverte maten! Det var et av flere inntrykk fra virkelighetens solside. Men våre verter la ikke skjul på uløste problemer. De viste oss blant annet gamle og dårlige boliger etter industri- og gruvarbeidere. Der hadde mange innvandrere flyttet inn.

Et av høydepunktene var en felles gudstjeneste i synagogen hvor de fleste religionssamfunnene var representert. Den anglikanske prost holdt prekenen. Det ble lest opp hilsener fra den katolske kirken, flere frikirker, kvekere, bahaier, muslimer, hinduer, budister og sikher.

Diskriminering

Hari Shukla er daglig leder for komiteen for Community Relations i Newcastle-området. Den skal fremme forståelse og samarbeid mellom de forskjellige folkegrupper og religionssamfunnene og de lokale myndighetene. I samarbeidet finnes det enkle rutiner. Dersom folk av etniske minoriteter føler seg urettferdig behandlet, diskriminert eller blir utsatt for vold, skal de omgående rapportere til Hari Shukla. Politi på patrulje som blir innblandet i eller kommer over slike forhold, skal umiddelbart rapportere til politiavd.sjef John Broughton for Race Relations. Hari Shukla kan også når som helst få en avtale med politimesteren selv. Hurtig behandling skal ta konfliktene ved roten. Men klager over diskriminering må på den annen side ikke tildekke kriminelle handlinger. Dette tillitsforholdet er bygget opp over mange år. Det forutsetter konfrontasjon - på det verbale plan - i full åpenhet.

Samarbeidsmodellen i Newcastle gir mange ideer til oss i Norge. Men vi kommer ikke utenom mennesker som vil anstrenge seg for å skape tillit på tvers av fordommer og kulturskiller.

Tysk-jødisk møte etter 50 år

Kristine Weber-Fahr er tysk journalist i Fulda, Hessen. Fra mai-nummeret av "Changer", det franske MRA-tidsskriftet, gjengir vi utdrag av hennes opplevelser ved åpningen av et jødisk kultursentrum i hennes hjemby.

Jeg var innbudt til kaffe med 306 jødiske gjester i min hjemby Fulda. De hadde alle bodd i Fulda for 50 år siden, før de flyktet for å unngå nazi-forfølgelsen.

Det var innvielsen av Fulda gamle jødeskole til jødisk kulturhus som fikk et uventet gjensvar: Fra ti land meldte det seg jøder som ville se igjen sin gamle hjemby. Fuldas ordfører mottok dem på flyplassen i Frankfurt. De var den største gruppe jøder som etter krigen var innbudt av en tysk by.

Det fantes et jødisk menneske som jeg gjerne ville treffe igjen. For 50 år siden hadde hun vært en liten pike i sjuårsalderen i mørke fletter og en gul jødestjerne på den røde kjolen. Vi hadde truffet hverandre hver dag på skoleveien. Men vi hadde begge vært for sjenerte til å stoppe og snakke med hverandre. Jeg visste ikke engang hennes navn, men for meg ble hun hetende Ruth. Jeg hadde til og med oppkalt min dukke etter henne.

Plutselig en morgen kom hun ikk lenger. Var hun blitt syk? Hva visste jeg, annet enn at Ruth var borte? Men jeg ville så gjerne leke med henne en gang...

Under kaffen i kulturhuset ble jeg sittende mellom et jødisk ektepar fra Nürnberg og en dame fra London. Forsiktige spørsmål om bakgrunn og livssituasjon. Damen fra London hadde bodd i Fulda til 1938. Nå var hun enke og arbeidet i et datafirma i London. Jo, i Fulda hadde hun bodd i Goethe Strasse og gått på jødeskolen. Skolevei gjennom Künzeller Strasse. Uten at vi var klar over det, vekslet vi fra engelsk til tysk. Jeg fortalte henne om min jødiske "venninne" Ruth. Hun så på meg fra siden. "Pleide ikke du å ha blonde fletter og blåblomstret kjole?" spurte hun. Et øyeblikk sto tiden stille.

Ruth besøkte min mann og meg og fortalte oss om sine barn. Vi besøkte huset hvor hun hadde bodd som barn. Plutselig stoppet hun i en dør. "I dette rommet brente min søster seg fryktelig på kakkelovnen," sa hun. Og så plutselig, med øynene fulle av tårer: "Hvorfor måtte dere gjøre det - brenne seks millioner jøder? Hvorfor er jeg egentlig kommet hit igjen?"

Vi tiet. Men med ett kunne jeg sette ord på min skam, min anger og min skyldfølelse for det mine landsmenn hadde gjort. "Jeg er veldig forvilet og lei for det. Vær så snill å tilgi." Hun så på meg, og sa ingenting.

Neste morgen skulle den jødiske gruppen reise. Ruth holdt på med sin bagasje. Plutselig vendte hun seg mot meg, og sa med dypt alvor: "Jeg slapp jo unna, og min familie også. Men jeg har hatet dere. Jeg fant det ufattelig hva dere har gjort mot jødene. Men idag, nei - allerede igår, forsvant dette hatet. Det var likevel godt at jeg kom til Fulda."

Bussene satte seg i bevegelse. Jeg spurte meg om undrenes tid var forbi. Det forekom meg at jeg nettopp hadde opplevet et.

91 og skiløper

-Vi begynner med begynnelsen og spør: Når ble du født?

-I 1898.

-Vi hører at du med dine snart 91 år fremdeles er en ivrig skiløper? -Ja - i år tilbrakte jeg påsken i Tromsø og gikk på ski annenhver dag. Øynene svikter litt, så jeg liker å ha min datter eller svigersønn, som jeg besøkte, foran eller ved siden i brattere bakker. Jeg er glad i å gå på ski, men det ergrer meg at det ikke går så fort som før.

-Du er enke, men både du og din mann Thorolf har vært meget generøse når det gjelder å dele med andre som har mindre. Blant annet har dere gitt store summer til et treningssenter for MRA i Zimbabwe i Afrika, og også gavmildt til driften av MRAs arbeid her i landet.

-Verken Thorolf eller jeg har vært pengeglade. Vi har arbeidet og levd nøkternt, og vi har gledet oss over å kunne gi der vi har sett behov for det. Selv er jeg ikke forfengelig. Jeg liker å være praktisk og enkelt kledd. Slik har det vært mer å gi bort.

-Dine barn nedla visst forbud da du var 87 mot å klatre i trærne og høste epler? -Asta ler gjenkjennende.

-Du har oldebarn. Hva er det fremste av alt du vil de skal få med seg inn i år 2000?

-En solid tro og tillit til den Allmektiges ledelse.

-Til slutt - hvordan legger du opp treningen til neste skisesong? -Jeg tar gymnastikk hver morgen - legger meg på maven og reiser overkroppen, ligger på ryggen og løfter bena over hodet. Jeg bruker også sykkelapparat og liker å gå gode turer. Det er deilig å holde kroppen i orden.

KORT NYTT

Malta

En moderne Frans av Assisi trådte i mai inn i Maltas katolske hverdag i franskmannen Michel Orphellins skikkelse. Skuespillet "Poor Man, Rich Man" ble vist for 800 mennesker i teatret i Det Katolske Institutt på øya. En annen dag var det en forestilling for 700 lærere. Skuespillet ble i alt fremført ti ganger, blant annet for landets president, på et fredsforskningsinstitutt og i et fransiskanerkloster.

Melbourne

Bente Sigmond Lancaster fra Norge (sang) og Ulrike Brandt fra Tyskland (piano) ga i mars-april en rekke kammer- og kirkekonserter i Melbourne og Canberra, Australias hovedstad. De er også blant de ansvarlige for et tre måneders treningskurs for ungdom. Det hadde 18 deltakere fra ti forskjellige land, blant dem to jenter fra Kristiansand.

Jamaica

En ukes konferanse for Moralsk Opprustning ble åpnet av senatspresident Howard Cooke, en leder i Manleys parti PNP, som nylig vant valget. Cooke besøkte Norge med en MRA-delegasjon i 1984.

Pennsylvania

20. april ble det åpnet en utstilling om Frank Buchmans liv og arbeid i biblioteket ved Penn State-universitetet. 6.mai ble det avduket en byste av Buchman i Mühlenberg College, Allentown, hvor Buchman studerte som ung. Foranledningen til begge begivenheter var MRAs 50-års jubileum.

Kypros og Midt-Østen

Et nygift norsk-finsk ektepar, Eva Riise og Paul Gundersen, som begge arbeider for MRA på heltid, besøkte nylig Kypros. I løpet av to uker besøkte Gundersens både den greske og tyrkiske delen av Kypros. Eva skriver om deres inntrykk:

Konklusjonen etter et 14 dagers opphold var den samme som under et halvt års opphold på øya i 1968: Her trenges en annen målestokk for seier og nederlag enn den mange av oss er vant til.

Fire fransiskanemonner som driver en skole i den gamle delen av hovedstaden Nicosia, kloss opptil Tyrkernes grensesperringer, ble for oss symbolet på dette. Tyrkiske soldater overvåket alt de og barna gjorde. En dag lå et brev viklet rundt et vedstykke i skolegården, kastet dit av en soldat. "Jeg elsker dere, og jeg elsker barna," skrev han. "Takk for at dere har gitt mening til min vaktjeneste her dette halvåret."

Diplomatisk senter

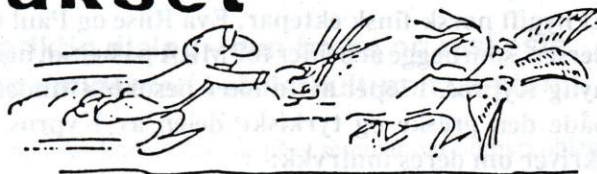
Kypros har på mange måter overtatt Libanons rolle som diplomatisk senter for Midt-Østen, med alt som det fører med seg. Tre begivenheter fra den delen av Middelhavet fanget verdens oppmerksomhet mens vi var der: 1-Greske kvinners protestmarsj frem til landsbyer okkupert av tyrkere, forsterket av sympatisører fløyet inn fra USA og Hellas. 2-Korrupsjonsskandalen omkring Hellas' statsminister Papandreou, som blant annet satte en foreløpig stopper for tilnærmingen mellom Hellas og Tyrkia i Kypros-konflikten. (Politikerne i Athen har fått annet å bruke tiden til.) 3- Utbruddet av den rekordsterke granatilden mot de kristne delene av Beirut.

Beirut

Neue Zürcher Zeitungs korrespondent uttrykte seg pessimistisk om de kristne libaneseres fremtid da vi møtte ham på gaten. "Er det mulig?" undret han, da han hørte at vi hadde klart å få telefonkontakt med en kristen advokat i Beirut. Det var blitt en pause i granatregnet, og han og familien hadde kommet opp etter et døgn i kjelleren. "Vi klarte å vise Irene Laure-filmen om fransk-tysk forsoning til 90 fra alle parter i stridighetene så sent som i forrige uke," sa Ramez. Han holdt ufortrødent fast på at det finnes et svar til hat og bitterhet. "Vi må legge vekt på de punktene hvor motstanderne har rett i sin kritikk av oss, og se hva vi kan gjøre." Støtte utenfra til ett folk mot andre ville ikke bidra til fred, mente han.

Tolldirektør Spyros Stephou i Lamaca fortalte oss at alle parter i Libanon nå finansierer sin krig med narkotika produsert i landet og smuglet til Europa - for en stor del nettopp over Lamaca. Selv kunne han bli søkkrik bare ved å vende blikket en annen vei noen minutter. Hans forgjenger i jobben var blitt fjernet. Han hadde latt seg kjøpe, og Spyros ble tilkalt. Han har i årevis kjempet for absolutt ærlighet og redelighet etter at han fant et nytt mål for livet i Caux i 1958.

sakset

Det finnes to personligheter i oss alle: en som blir formet i hjemmet, ved utdanning, tidsånden, moteretningen, samfunnet, kort sagt det som vi kaller det kollektive menneske. Så er det den andre, hvis identitet bare tilhører en selv, og som er som spissen på en slepen diamant... Jo finere diamanten er slepet til, desto sterkere blir personligheten. Uten å fornekte den kollektive del av vår væren - hvorfor skulle man det? - består sivilisasjonen for meg i stadig å slippe til diamanten

I parlamentariske forsamlinger har jeg i dramatiske situasjoner sett mennesker overgi seg til det kollektive, utslette seg selv og gå imot sin innerste overbevisning - imot det de tenkte igår. Under en plutselig følelsesmessig påvirkning, av nødvendighet eller av frykt, er det få mennesker som motstår hovedstrømmingene. Men det er disse få som skriver Historien.

*Frankrikes president Francois Mitterand
i intervju med Aftenposten 27.5.89*

-Hvem ville du aller helst invitere til middag?

-Paven! Ville gjerne diskutert med ham hvordan man skal kunne få mennesker til å bli mindre egosentriske, mer solidariske og mer moralske.

Helsedirektør Torbjørn Mork til Dagbladet

I første halvpart av dette århundret har Frank Buchmans kamp for at personlig religion får politiske følger, påvirket det åndelige og moralske klima fra Europa til Kina og USAs sørstater med sine raseskilteproblemer.

Buchman gjorde aldri noe krav på å være noen systematisk teolog. Han forstås best når han sees som en helgen i vårt eget århundre, hvis enkle liv og helhjertede tjeneste uimotståelig peker på Guds rikes komme.

*Professor Donald G. Bloesch
"Christianity Today",
amerikansk teologisk tidsskrift 3.3.89*

Det viktigste er at vi får en moralsk opprustning. Folk må reise seg i protest og ikke lenger være så apatiske.

*Morten Harket (A-ha) i frokost-TV
til statsminister Gro Harlem Brundtland 29.4.89*

Jeg tror vi har to våpen: Ett er kunnskap. Viten om sammenhengen vi står i. Om truslene mot natur og sivilisasjon, om teknologier som kan redde oss. Men det sterkeste våpenet er kjærlighet. Til skjønnheten og voldsomheten i naturen. Til den guddommelige logikken som knytter sammen den minste blomst og den høyeste intelligens. Alt som kan gjøres for å øke vår innsikt og lidenskap i forhold til naturen, er også bidrag til menneskehetens overlevelse.

*Petter Nome
til Turistforeningens Blad*

En viktig del av oppdragelsen består i å sette grenser. Barn og unge som gradvis skal bli en del av de voksnes verden trenger å vite hva som er rett og galt. For mange unge kan dette oppleves som en tvangstrøye i spenningsfylte oppvekstår. I virkeligheten dreier det seg om nødvendige normer for å hindre at livet blir ødelagt. Normene er vi avhengige av hele livet. Dersom vi som voksne tar konsekvensen av dette fullt ut, vil vi også kunne bli bedre og mer troverdige forbilder for de unge.

Leder i Aftenposten 29.4.89

Jeg blir veldig forvirret over hva vi skal med all denne seksualundervisningen. Av alle ting som kan være vrient, er vel seksuallivet allikevel noe av det enkleste. Det er andre former for omsorgskultur som vi kanskje burde øve oss mer på. Du og jeg og naboen, for eksempel. Der har det oppstått store avstander. Mens du og jeg og statsministeren nesten er kommet hverandre altfor nær.

*Trond-Viggo Torgersen
i Aftenposten 18.3.89*

Noen forandrer seg selv. Noen forandrer samfunnet. Noen gjør begge deler. Det er stort nytt som ofte får liten dekning i mediene.

Les "For a Change"

det internasjonale MRA-magasinet som utgis i London på engelsk hver måned.

Introduksjonspris for årsabonnement kr. 140,- kan innbetales til MRAs kontor, postboks 3018

Elisenberg, 0207 Oslo 2. Postgiro 2 0913 95.

Bankgiro 6030.05.08831. Merket "For a Change"

NY VERDEN vil fremme en kristen revolusjon, som forandrer både menneskers holdninger og samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Guds ledelse.

Utgiver: Moralsk Opprustning, Postboks 3018 – Elisenberg, 0207 Oslo 2.
Tlf. 44 64 78. Postgiro 5 12 57 94. Bankgiro 6030.05.08831.

Ansvarlig: Jens J. Wilhelmsen.